

Nr 579

Av herr **Jacobson** i Vilhelmina m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 127, med förslag till lag om ändring i 11 kap. vattenlagen.

I en den 25 februari 1955 dagtecknad proposition, nr 127, framlägges förslag till omorganisation av vattenöverdomstolen, som utgör andra instans för vattenmål. För närvarande består vattenöverdomstolen av en avdelning av Svea hovrätt, förstärkt med en ledamot av kammarkollegiet. Enligt förslaget skall i domstolen ingå tekniskt sakkunniga ledamöter, benämnda vattenrättsråd, medan kammarkollegiets representation skall upphöra. Domstolen blir domför med fyra ledamöter, av vilka minst tre är lagfarna. Det är avsett att domstolen i mål, där tekniska frågor av någon betydelse är föremål för bedömning, normalt skall bestå av tre lagfarna ledamöter jämte två vattenrättsråd.

Av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för den 17 december 1954 inhämtas bland annat, att propositionsförslaget är grundat på ett den 3 april 1954 av särskilt tillkallad utredningsman avgivet betänkande angående instansordningen i vattenmål m. m. (SOU 1954: 9), samt att yttrande över betänkandet icke infordrats från de myndigheter och organisationer som företräder de numera betydelsefullaste s. k. motstående intressena i mål om byggande i vatten och om sjöregleringar, nämligen fiske-, naturskydds-, turist- och övriga fritidsintressen. I uppräknningen av remissmyndigheterna å s. 5—6 i protokollsutdraget saknas sålunda exempelvis fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök, Svenska fiskevårdsförbundet, Fiskefrämjandet, Vetenskapsakademiens naturskyddskommitté, Svenska naturskyddsföreningen, Samfundet för hembygdsvård och Svenska turistföreningen.

Det hade kunnat förväntas, att lösningen av de i propositionen nr 127 behandlade organisationsproblemen blivit en annan, om de uppräknade myndigheterna och organisationerna eller åtminstone några av dem fått komma till tals under beredningsstadiet. Som det nu är, har kammarkollegiet och de två nordligaste länsstyrelserna fått föra en som det visar sig utsiktslös talan till förmån för att man vid den personella upprustningen av vattenöverdomstolen inte uteslutande tillgodoser behovet av teknisk, d. v. s. vattenbyggnadsteknisk och elektroteknisk, sakkunskap hos de ny-

tillkommande domstolsledamöterna, utan även sakkunskap inom fiske- och naturskyddsområdena.

Dessa i nutida vattenmål, och alldeles särskilt i mål från de norrländska vattendomstolarna, utomordentligt betydelsefulla och berättigade synpunkter — om vilkas aktualitet åtskilliga möten för ortsbefolkningen på olika platser i Norrland i närvaro av regerings- och riksdagsrepresentanter bär vittne — kommer, om det föreliggande propositionsförslaget godtages i oförändrat skick, i ett sämre läge än för närvarande, då bland vattenöverdomstolens ledamöter ingår en representant för kammarkollegiet.

Även om bärande skäl skulle kunna anföras för att kammarkollegiets nuvarande representation i vattenöverdomstolen för framtiden bortfaller — något som inte förefaller så alldeles klart i belysning av vad kammarkollegiet har att säga om denna sak i sitt remissyttrande — så måste den sakkunskap i domstolen på fiske- och naturskyddsområdet som härigenom bortfaller självklart kompenseras och detta på ett sätt som gör vattendomstolen lika väl eller bättre skickad att sakkunnigt bedöma uppkommande frågor inom dessa områden. Annars föreligger den uppenbara risken att vattenöverdomstolens upprustning innebär ett uteslutande tillgodoseende av domstolens behov av ingenjörsteknisk sakkunskap på bekostnad eller med uteslutande av skäligen hänsynstagande till behovet av sakkunskap inom de numera minst likvärdiga fiske- och naturskyddsintressena. Dessa sistnämnda intressen tillerkändes för övrigt redan vid vattenlagens tillkomst ett högst betydande utrymme som framgår av tillåtlighetsreglerna i 2 kap. 3 § vattenlagen och särskilt paragrafens andra stycke, ett utrymme som i ljuset av utvecklingen på senare år sannerligen inte blivit mindre. Detta har ju också, såvitt gäller utvecklingen i de norrländska länen, bestyrkts av statsmakterna själva, och helt nyligen har en utredning tillsatts av regeringen med uppgift att närmare undersöka hithörande spörsmål.

Därför måste efter vår mening riksdagen vid sin prövning av de föreliggande frågorna i anledning av propositionen nr 127 tillse, att det däri framlagda lag- och organisationsförslaget jämkas så, att de föreslagna nytillkommande ledamöterna av vattenöverdomstolen, vattenrättsråden, icke blott såsom enligt Kungl. Maj:ts förslag skall besitta teknisk sakkunskap utan även och i lika mån sakkunskap på fiskets och naturskyddets områden. Utan att vi närmare ingår på lösningen av detta spörsmål föreställer vi oss dock, att lösningen enklast vinnes därigenom, att antalet vattenrättsråd bestämmas till jämnt antal, varav hälften skall företräda ingenjörsteknisk sakkunskap och hälften sakkunskap på fiskets och naturskyddets områden, att domfört antal ledamöter i vattenöverdomstolen bestämmas till lägst fem, samt att i nämnda eller förekommande större ledamotsantal obligatoriskt ingår två vattenrättsråd, varav den ene med ingenjörsteknisk och den andre med fiske- och naturskyddssakkunskap.

Åberopande vad vi sålunda anfört hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 127 med förslag till lag om ändring i 11 kap. vattenlagen måtte vidtaga sådana ändringar i de därigenom framlagda lag- och organisationsförslagen, att vid den föreslagna förstärkningen av vattenöverdomstolen denna tillföres särskilda ledamöter (vattenrättsråd), som skall företräda såväl ingenjörstekniska som fiske- och naturskyddssynpunkter i lika utsträckning och i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer vi i det föregående angivit.

Stockholm i mars 1955

Uddo R. Jacobson

Nils Agerberg

Harald Andersson
i Dunker

Wald. Svensson